

INTERNATIONAL POLITICS : THEORY AND PRACTICE

Semester - VI

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 70

Note : The candidates are required to attempt two questions each from Section A and B carrying 10½ marks each and the entire Section C consisting of 14 short answer type questions carrying 2 marks each.

Section - A

1. What do you understand by International Politics ? Discuss its scope.
2. Critically examine the Idealist Approach to the study of International Politics.
3. What do you understand by Balance of Power ? Discuss its main characteristics.
4. Define Collective Security. Explain its main characteristics.

Section - B

5. Define Cold War. Discuss the impact of Cold War on International Politics.
6. Discuss the merits and demerits of Uni-Polar World.
7. Discuss the emerging trend of World Order in modern times.
8. Explain the objectives and problems of the European Union.

Section - C

9. Give answer of each short answer type question in 50 words i.e. in 7-10 lines :
 1. Are Prediction possible in International Politics ?
 2. Nature of International Politics is not scientific. Explain it.
 3. What is the role of Economic Factors in International Politics?
 4. What do you mean by Realist Approach ?
 5. Realism is opposed to Peace. Explain it.
 6. What do you mean by National Power ?
 7. Discuss main features of National Power.
 8. What is the significance of Population in National Power ?
 9. Explain the main methods of The Balance of Power.
 10. What do you mean by Detente ?
 11. What to you mean by Bi-Polar system ?
 12. What is the emerging trend of New Multi-Polarity ?
 13. What is Loose Bi-Polar system ?
 14. Explain the Role of UN in maintaining World Peace.

Punjabi Version

ਨੋਟ : ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਅ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10½ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਏ ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 14 ਸੰਖਿਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ - ਓ

1. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
2. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
3. ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਤੁਲਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
4. ਸਮੂਹਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - ਅ

5. ਸ਼ੀਤ ਯੁੱਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਸ਼ੀਤ ਯੁੱਧ ਦਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਉਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
6. ਇਕ-ਧਰੁਵੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
7. ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਭਰਦੀ ਹੋਈ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
8. ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - ਏ

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਸੰਖਿਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ (7-10 ਸਤਰਾਂ) ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ।
 1. ਕੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ?
 2. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ? ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।

3. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?
4. ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
5. ਯਥਾਰਥਵਾਦ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ? ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
6. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?
7. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ।
8. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ?
9. ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਦੱਸੋ।
10. ਦੀਤਾਂਤ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
11. ਦੋ ਧਰੁਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
12. ਨਵੇਂ ਬਹੁ-ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਦੀ ਉਭਰਦੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ?
13. ਢੀਲੀ ਦੋ-ਧਰੁਵੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
14. ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।